

GIÁO DỤC ĐANG TRỞ THÀNH MỘT NGÀNH SẢN XUẤT

Chúng ta thường nghe nói theo ngôn ngữ kinh tế rằng đầu tư cho giáo dục là một sự đầu tư có lãi nhiều nhất, nhưng nói giáo dục là một ngành sản xuất nghe không khỏi lạ tai. Thế nhưng ở Hoa Kỳ, giáo dục đang bước đầu làm công việc của nhà sản xuất công nghiệp. Đó là việc nhiều trường trung học phổ thông bảo đảm học sinh đã tốt nghiệp là đúng trình độ, giống như nhà sản xuất bảo đảm một sản phẩm mới (tivi, tủ lạnh, ô tô, v.v...) không có khuyết tật nào, và bằng giấy tờ hẳn hoi.

Thật vậy, ngày càng có thêm nhiều học sinh khi rời trường không chỉ nắm trong tay tấm bằng tú tài, mà còn nhận thêm một giấy chứng chỉ bảo đảm "có thể tuyển dụng được" và ghi rõ người tuyển dụng được quyền trả lại cho trường "sản phẩm" kèm chất lượng do nhà trường "sản xuất". Trong địa hạt Prince George gần thủ đô Washington đã có 171 trường thuộc hệ thống công lập hàng năm phát chứng chỉ loại này cho 7000 học sinh đồ tú tài với lời khẳng định: "người học sinh đã chúng tôi các khả năng cần thiết cho bước đầu đi làm việc", do Giám đốc Sở giáo dục ký, có giá trị một năm và trong thời gian đó các công ty xí nghiệp thu nhận có thể yêu cầu trường cử cải thiện trình độ của nhân viên đã tuyển dụng mà không phải trả một đồng nào. Trường sẽ mở lớp đêm cho những cựu học sinh này và chịu mọi chi phí dạy và học. "Chúng tôi giữ đúng trách nhiệm về việc làm của mình, bà Bonnie Jenkins ở Sở giáo dục Prince George giải thích, vì học sinh là sản phẩm của chúng tôi".

Việc làm bắt đầu ở Prince George đang trở thành vết đầu loang. Ở hàng chục khu vực (trong các bang Massachusetts, Colorado, Illinois, Missouri chẳng hạn) cũng đã thực hiện sự bảo đảm kiểu này. "Bảo đảm là điều thông thường trong lĩnh vực công nghiệp, tiến sĩ Bernard Sidman, Giám đốc Sở giáo dục Plymouth - Carver, bang Massachusetts giải thích. Từ nhiều năm nay, các đơn vị kinh tế phản nản về chất lượng của học sinh do các trường chúng tôi đào tạo, cũng vì chúng tôi thiếu ý thức trách nhiệm trong việc "sản xuất" của mình".

Quả thật, những lời phản nản ngày càng thêm gay gắt. Cũng đúng thôi. Ngày càng có thêm nhiều câu cô tú chỉ hơi biết đọc, biết viết và chỉ làm được bốn phép tính sơ đẳng nhất. Theo một cuộc điều tra mới đây ở 1.200 đơn vị kinh tế lớn nhất thì có đến 64% cho biết trong năm năm lại đây trình độ nhân viên thấp kém hơn trước nhiều.

Motorola, một trong những chàng khổng lồ về công nghiệp điện tử đã phải đầu tư 100 triệu đô-la (gần 600 triệu quan Pháp) trong vòng mười năm lại đây chỉ để đưa các nhân viên mới tuyển lên đúng trình độ. Liên minh quốc gia về kinh doanh (National Alliance of Business) là một tổ chức tập hợp gần 3000 công ty, bao gồm cả 500 tổ hợp đứng đầu nước Mỹ được thành lập chỉ với mục đích duy nhất là nâng cao chất lượng các trường học ở Hoa Kỳ, đã ước tính rằng việc đào tạo lại những học sinh trung học yếu kém ở các đơn vị thành viên hàng năm phải tốn đến 250 triệu đô-la, vì thường phải mở lại cả những trường sơ cấp. Một thí dụ nổi bật nhất là Công ty viên thông Nymex ở New York đã cho thi trắc nghiệm 57.000 người và buộc phải nhận 2.100 làm nhân viên điện đài và thợ sửa chữa được kể là tạm được.

Theo ông Louis Gerstner, Tổng giám đốc công ty chế biến thực phẩm khổng lồ RJR Nabisco, nếu hệ thống giáo dục tiếp tục xuống cấp thì các đơn vị kinh tế Mỹ sẽ phải chi góp hàng năm 25 tỷ đô-la chỉ để thực hiện ý đồ dạy cho nhân viên đọc thông, viết thạo và biết tính toán (!). Các hãng Ford, Kodak, Polaroid, trong số nhiều công ty xí nghiệp, đã mở trường học riêng của hãng mình.

Trình độ học vấn thì giảm sút, nhưng công việc thì ngày càng có những yêu cầu cao. Có nhiều ngàn hàng đã thay thế các ghi-sê bằng máy móc, nhưng các nhân viên từ nay phải đủ khả năng xử lý một hồ sơ cho vay nợ. Trong công nghiệp cũng thế, một công nhân phải biết đọc sơ đồ của một chiếc máy được máy vi tính đưa ra và có những quyết định nhanh chóng.

"Cách tốt nhất để đem lại niềm tin vào công việc làm của chúng tôi, ông Bernard Sidman giải thích, là đưa ra sự bảo đảm này". Giấy chứng

chỉ bảo đảm của các trường ở Plymouth-Carver có giá trị ba năm; nó chứng nhận người học sinh có đủ trình độ về số học, đọc và viết, và có năng lực cần thiết để làm một công việc tập sự có hiệu quả tại một công ty, xí nghiệp. Các chủ hãng nhận người làm còn được nhận, như khi mua một máy thu hình, một phiếu để trong trường hợp có vấn đề, ghi rõ "những trục trặc" gặp phải. Và cho đến nay chưa có học sinh nào đi làm bị trả về trường vì chất lượng kém. Còn ở địa hạt Montrose, bang Colorado thì chỉ có ba trong số 600 người có bằng tú tài đang đi làm phải theo học lớp đêm từ năm 1988. Điều này chứng tỏ cách thức bảo đảm như trên là việc làm tốt. Nó cũng có ảnh hưởng tốt đối với các trường học. "Các giáo viên của chúng tôi thật sự hoan hân hoan về việc có thể tin tưởng ở chất lượng dạy của họ, ông Bernard Siedman khẳng định. Và những mối quan hệ trong nội bộ các trường chưa bao giờ tốt như ngày nay".

Các đơn vị tuyển người làm cũng thỏa mãn. "Những nhân viên tuyển có mang theo giấy chứng chỉ bảo đảm đều có chí ham học hỏi", ông trưởng phòng nhân viên của công ty Branch Electric ở bang Maryland khẳng định. Tuy nhiên, nhận rõ tầm quan trọng của vấn đề đào tạo, nhiều nơi đã có những biện pháp cần cù hơn nữa. Thí dụ ở thành phố Fort Worth, bang Texas, công ty JC Penny quản lý một hệ thống các cửa hàng lớn đã đầu tư 400.000 đô-la để đảm nhận việc cải cách hoàn toàn hệ thống giáo dục ở thành phố này. Và hãng American Express đã mở 42 trường bồi dưỡng ngay trong các trường trung học để chuẩn bị cho học sinh bước vào nghiệp vụ tài chính. Chi phí đào tạo hàng năm là một triệu đô-la.

Thêm một bằng chứng cho thấy sự bảo đảm học sinh đang trở thành vết đầu loang: ông Giám đốc Sở giáo dục ở New York vừa thông báo quyết định của ông đưa ra một sự bảo đảm. Một quyết định quan trọng bởi vì New York có hệ thống giáo dục quan trọng nhất ở Hoa Kỳ với gần một triệu trẻ em và hàng năm có 240.000 học sinh đỗ tú tài, đã nhận làm đầu tàu cho cả nước.

Từ nay sẽ không còn ai ngạc nhiên khi thấy một trường học ở Mỹ tự quảng cáo trên truyền hình, phô trương những ưu điểm của học sinh trường mình và đưa ra "sự bảo đảm dài hạn". Sau nhiều thất bại, các trường học ở Mỹ đang chuyển mình vươn lên nhằm đạt hiệu quả thật sự, lấy lại niềm tin cho giáo dục.

Ngọc Trần
(Theo Le Point, số 971/91)

TIN HỢP TÁC KINH TẾ VỚI NƯỚC NGOÀI

- UNDP ĐẦU TƯ VÀO NGÀNH NĂNG LƯỢNG VIỆT NAM: Ngày 30/7/1991, tại Hà Nội, ông Lê Liêu, Thứ trưởng Bộ Năng lượng và ông David Smith, đại diện cơ quan UNDP tại Hà Nội đã ký văn kiện dự án mang mã số VIE/90/008 về tổng quan chính sách đầu tư ngành năng lượng Việt Nam do UNDP tài trợ. Theo văn kiện này, trong 1 năm UNDP sẽ tài trợ 540.000 đô-la Mỹ để thực hiện dự án. Ngân hàng thế giới sẽ cử chuyên gia vào cùng các chuyên gia Việt Nam nghiên cứu, soạn thảo chiến lược đầu tư trung hạn phát triển năng lượng ở Việt Nam, làm cơ sở để các nước và các tổ chức quốc tế hợp tác với Việt Nam về lĩnh vực năng lượng.

- MỖI NĂM, LIÊN XÔ CHO VIỆT NAM VAY 5 TRIỆU USD ĐỂ TRỒNG CAO SU: Theo Bí Ki, từ nay đến năm 1995, Liên Xô sẽ cho Việt Nam vay 5 triệu USD/năm để đẩy mạnh hợp tác trong ngành cao su giữa hai nước. Số tiền này sẽ duy trì 70.000 hecta đất trồng cao su phân lớn là ở vùng Tây nguyên.

Kể từ năm 1978, 2 nước đã ký hiệp định hợp tác quan trọng về cao su. Theo hiệp định thứ nhất, Việt Nam đã nhận của Liên Xô một số vốn và thiết bị ước tính 270 triệu USD để trồng hàng ngàn hecta cao su và Việt Nam sẽ giao cho Liên Xô một phần sản lượng cao su theo giá hạ so với thị trường thế giới.

- CHUẨN BỊ KHAI THÁC MỎ VÀNG BÔNG MIÊU: Liên doanh khai thác mỏ vàng Bông Miêu lấy tên là BOGOMIN vừa ra mắt tại Đà Nẵng và chính thức hoạt động.

Bogomin là công ty liên doanh giữa các bên Việt Nam và Úc. Tổng số vốn đầu tư của Liên doanh là 13,2 triệu đô-la Mỹ. Dự kiến, Liên doanh sẽ đi vào sản xuất trong 9 tháng tới và sẽ đạt mức 150.000 tấn quặng chử biến trong năm hoạt động đầu tiên. Trong năm tới, mỏ sẽ có sản lượng vàng lên đến 150.000 ao-xơ (tương đương 4.252 kg), trị giá 55 triệu đô-la Mỹ. Vì sản

lượng còn ở dưới mức 5 tấn/năm, nên việc tinh luyện vàng sẽ không làm tại mỏ mà sẽ đưa ra nước ngoài nơi có nhà máy tinh luyện tiên tiến nhất.

- CÔNG TY INTERENERGO CỦA U - CRAI - NA NHẬN CUNG CẤP ĐONG BỘ THIẾT BỊ CÔNG NGHIỆP CHO NHÀ MÁY THIỦY ĐIỆN THÁC MƠ: Sáng 12/8/91, công ty Điện lực 2 và công ty Interenergo của nước Cộng hòa U - Crai - na đã ký kết hợp đồng cung cấp đồng bộ thiết bị công nghệ cho nhà máy thủy điện Thác Mơ.

Theo thiết kế, nhà máy Thác Mơ có công suất 150 MW, có khả năng cung cấp hàng năm 600 triệu KWh. Ước tính vào năm 1994, tổ máy đầu tiên của Thác Mơ sẽ phát điện.

Toàn bộ giá trị đầu tư cho công trình lên đến 840 tỉ đồng, riêng năm 1991 Nhà nước đầu tư hơn 40 tỉ đồng.

- THÀNH LẬP LIÊN DOANH "HIT - SÀI GÒN PORT LTD" GIỮA CẢNG SÀI GÒN VÀ TẬP ĐOÀN HIT (HỒNG KÔNG).

Cảng Sài Gòn vừa ký hợp đồng với Tập đoàn Hồng Kông INTERNATIONAL TERMINAL LIMITED (HIT) thành lập liên doanh "HIT - Sài Gòn Port LTD" nhằm khai thác vận chuyển và cung cấp dịch vụ về công-te-nơ.

Tổng số vốn hoạt động của Liên doanh là 10,5 triệu đô-la trong đó Cảng Sài Gòn đóng góp 40%; thời hạn hoạt động của Liên doanh là 15 năm.

Liên doanh sẽ bắt đầu hoạt động vào đầu tháng 3/1992 với năng lực bốc xếp 3.100.000 thùng công-te-nơ/năm, gấp gần 100 lần so với năng lực hiện nay.

NGUYỄN THUẬN MINH
(tổ ng hợ p)